

מצור על רובע שלם

חושבת. כל מה שידובר כאן בינינו ירד אי תנו לקבר. אולי היחסים ביניכם לא בסדר?" ענתה אסתר: "אילו הייתי פוחדת, לא הייתי שומרת לו אמונים." אסתר לא ידעה מתי יבוא בעלה לביידי. רק ביום רביעי, בשעה שש בבוקר, התרפס קו אנשי הבטחון על דלתה והודיעה כי יוסף יגיע בשעה אחת וחצי בצהריים. הם ערכו חיפוש בדירה וסביב לה, העמידו מיד שומרים במקום והצמידו לאסתר עצמה מלחים שעקבו אחרי כל תנועותיה.

היא ניסתה לאפות עוגה, ממש ברגע ה' אחרון. אולם מרוב התרגשות נשרפה ה' עוגה. אסתר רצה העירה לקנות עוגה מוכ' נה, כשאנשי הבטחון בעיקבותיה. אחד הלך כל הזמן צמוד לידה. "אולי תעקוב אחרי במרחק, ואל תלך לידי!" ניסתה אסתר ל' הפטר מלחיתו. הוא לא ענה. היא ירקה בפניו והוא מחא את הרוק והמשיך ללכת בצמוד לה, לא התרחק ממנה אפילו לרגע.

אסתר מנסה היתה רגילה להתנהגות זו. משך חודשים רבים ראו אנשי שרות הבטי' חון באשה הצנומה והממושקפת איב המ' דינה, אישיות לא פחות מסוכנת מאשר בעלה היושב בבית הסוהר. גם כשהסתתרו המשפט

חונת אדם

של אנשי משטרה ניצבת על מרפסת ביתו של מנקה דקה לפני יציאתו, כדי להסתיר את פניו מעדשת צלם העולם הזה, אשר המתין לצאתו במרחק 100 מטר. אנשי המשטרה מנעו בכל האמצעים מהצלם להתקרב.

מסביב לבית: "פושעים!" צעקה, "את דן שמר ואקסטיין לוקחים לקולנוע בעיר ואילו את מנקה מובילים עם גודו שומרים! מה הילדים שלי אשמים? למה הייתם צריכים את כל ההצגה הזאת?" אנשי הבטחון הסתלקו במהירות ואילו שכנותיה של אסתר הכניסוה לבית, שם הר' גיעו אותה בקושי. שלושת ילדיה פיצחו גרעינים וחייכו כאילו לא אירע דבר. לרגע היה נדמה כי הרחוק נרגע. אולם הבוקר עדיין לא הסתיים. אחת ממכוניות אנשי ה' בטחון שקעה בחצר בכור ביוב. תוך כדי נסיונות לחלצה ממזוקתה, התגלו מספר חביות, שקועות באדמה. כמה אנשי בטחון חזרו כדי לחפור ולגלות מה בתוך החביות. "אתם לא תחפשו כאן בלי פקודת חי' פוש!" הודיעה להם אסתר מנקה. לא היתה להם ברירה אחרת אלא לעזוב את המקום. כעבור שעה חזרו האנשים כשבידם פקודת חיפוש שהוצאה על ידי השופט. השופט התיר לערוך את החיפוש בדירת, הגברת אסתר מנקה החשודה בהחלוקת נשק וחומרי נפץ." החיפוש גילה כי החביות הכילו רק חול.

לה ממנו. "כן, השיבה פנינה, גם כש' הייתי בכיתה אלף אתה אמרת שאני גדולה." אסתר, שלא יכלה לשאת את התנפצות ה' אידיליה המשפחתית ששררה בבית לשעה קלה, רצה החוצה, למצוא את אברהם. הוא הסתתר מאחורי הגיפ של ירקוני ולא ענה לקריאותיה. עברו דקות ארוכות ורבות עד שהצליחה אסתר לתפוס את בנה ולהחזירו הביתה, שם התנצל בפני אחותו על המכה שהיכה אותה.

אנשי הבטחון נכנסו ויצאו כל הזמן אל תוך החדר. הם סירבו להצעת בני הבית שהזמינו אותם לקחת חלק בשמחה, ליטול מהכיבוד שהוכן לילדים. אסתר היתה מבול' בלת ונסערת. היא הכינה עתון, בו נמסרו דברי אייכמן אודות קאסטנר, כדי להראות לבעלה; אולם עתה שכחה.

מנקה עצמו סיפר על העובר עליו בבית הסוהר. לפני זמן מה הכניסו אליו לתא את המהנדס זילברמן מקרית הפלדה בעכו, שנידון לתשע שנות מאסר בעון ריגול. בתאו, תלה מנקה את תמונותיהם של הרב קוק, הרצל וזיבוטסנסקי. כאשר נכנס זילבר' מן לתא החל לצחצח: "בשביל מה אתה מח' זיק את תמונותיהם של יהודים מטונפים אלה?!" מנקה חשש שעומדים לגרור אותו לפרובוקציה. הוא הסיר את התמונות. אחר כך דרש שיעבירו את זילברמן מתאו: "אם אתה לא רוצה שיהיה איתך בחדר, נכניס אותך לצינוק", הודיעו לו. לבסוף הסכימו להוציא את המרגל.

חביות באדמה

כך חלפו שתי שעות החופשה של מנקה בביתו. המש דקות לפני תום המועד, ניכנס אחד הקצינים והודיע על הזמן שנר' תר. הילדים נקראו הביתה. מנקה חיבק כל אחד מהם ונשק להם כשהנגוגיות השחורות של משקפיו מסתירות את הדמעות שבעיניו. את אשתו לא הספיק לנשק. בדיוק ברגע בו הסתיימו השעתיים, מן השנייה בה דרך על סף הבית, נכנסו אנשי-בטחון נוספים לחדר ואזו במנקה. אותה שעה הסתדרה שורה של אנשי בטחון אחרים על המרפסת למטרה אחת ויחידה: להסתיר את מנקה ה' יוצא החוצה מעדשת מצלמתו של צלם ה' עולם הזה, שתפס עמדת תצפית אל המר' פסת במרחק של מאה מטר.

מנקה הוכנס במהירות למכונית הסטישן שכבר היתה מותנעת. היא זינקה, כשב' עיקבותיה כל שאר המכוניות שחסמו את דרכי הגישה למקום. ברגע זה הופר השקט ששרר במקום. אסתר נדהמה מהתקצוצם של עשרות השומרים מסביב בעלה ברגע בו יצא את המקום, נתקפה היסטריה. היא החלה להמטיר מטר חרפות וגידופים על אנשי-בטחון שהחלו לעזוב את עמדותיהם

לשנייה אחת

התגלה מנקה על מרפסת ביתו, לעיני הצלם וילדי השכנים אשר נקבצו לחזות בו. הוא נראה בתמונה מוקף אנשי משטרה המוציאים אותו במהירות. הוצאתו היתה כה מהירה עד שלא הספיק להפריד מאשתו.

בעלה נכלא, היו אנשי הבטחון עורכים ב' ביתה ביקורי יום ולילה. היה מובן מאליו שאמצעי-הבטחון המוג' ברים שנגקטו סביב חופשתו בת השעתיים של יוסף מנקה לא כונו נגד התקפת-שחרור של מחתרת דמונית. כל כונתם לא היתה אלא לנקום באשתו של מנקה ובילדיו. כבר בשעה 12 בצהריים הוקף השטח כולו ונסגרו המבואות. לעוברים ושבים ניתן היה לעבור ללא בדיקה או עצירה. אולם כשכתב וצלם העולם הזה ניסו להתקרב אל הבית, הם נעצרו בפקודה מפורשת, ב' מרחק 200 מטר ממנו.

החגיגה בתוך הבית לא נמשכה זמן רב. הילדים טעמו מהמטעמים שאינם רגילים להם וכעבור זמן-מה יצאו לשחק בחצר. היתה זו תמונה מוזעזת במשמעותה, כאשר פנינה ואברהם מנקה יצאו לרחוב שליד ביתם ו' החלו להשתעשע בגיפ של מפקד הפעולה, ראש המדור המרכזי לעיקוב ובילוש שלום ירקוני. תוך כדי מישחק היכה אברהם את פנינה על לחיה והילדה פרצה חזרה הביתה כשהיא מתיפתח בבכי. היא ניגשה אל האב ומיררה בפניו: "אברהמילה הרביץ לי!" יוסף מנקה ניסה להרגיע אותה: "את הרי יותר גר"

ישראל. מימין נראים פנינה ואברהם מנקה בתוך הגיפ, ומשמאל נראית אסתר מנקה מחפשת את אברהם, המסתתר מאחורי הגיפ.

צועקת אסתר מנקה אחרי שני אנשי ה' מישר, אחרי שמנקה הוחזר לתאו בכלא.